

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-84-37>

УДК 657.1:336.22

ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЛЯ ЦІЛЕЙ ОПОДАТКУВАННЯ: ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ ЄС ТА США В ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

FORMATION OF ACCOUNTING POLICY FOR TAX PURPOSES: USING THE EXPERIENCE OF THE EU AND THE USA IN THE ACTIVITIES OF UKRAINIAN ENTERPRISES

Коваль Світлана Вікторівна

кандидат економічних наук, доцент,
Херсонський державний аграрно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5830-5750>

Koval Svitlana

Kherson State Agrarian and Economic University

У статті досліджено особливості формування облікової політики для цілей оподаткування в умовах інтеграції України у міжнародний економічний простір. Розглянуто теоретичні та практичні аспекти побудови облікової політики підприємств з урахуванням податкового законодавства та вимог фінансової звітності. Проаналізовано вплив організаційних, економічних і правових факторів на формування елементів облікової політики. Узагальнено досвід країн Європейського Союзу та США щодо взаємодії бухгалтерського і податкового обліку, а також використання міжнародних стандартів фінансової звітності. Обґрунтовано доцільність адаптації окремих елементів зарубіжної практики до умов діяльності українських підприємств з метою підвищення прозорості фінансової інформації, оптимізації податкового навантаження та зниження податкових ризиків.

Ключові слова: облікова політика; оподаткування; бухгалтерський облік; міжнародні стандарти фінансової звітності; податкове планування; податкові ризики; підприємства.

The article examines the theoretical and practical aspects of forming accounting policies for taxation purposes in the context of the transformation of Ukraine's economy and its integration into the European economic space. It is substantiated that accounting policy acts as an important tool for managing the financial results of an enterprise and ensuring effective interaction between financial accounting and tax accounting systems. It is determined that the formation of accounting policy should be based on the requirements of national legislation, international financial reporting standards, and the strategic development goals of the enterprise. The study analyzes the main factors influencing the formation of accounting policies of enterprises, including industry specifics, organizational and legal form of business, taxation system, level of material and technical support, information infrastructure, qualification of accounting personnel, and the scale of enterprise activity. It is proven that the complex impact of these factors determines the structure and content of organizational, methodological, and technical elements of accounting policy, which directly affect the formation of the tax base and the financial results of enterprise activities. Particular attention is paid to the analysis of the experience of forming accounting policies for taxation purposes in the countries of the European Union and the United States. It has been established that in these countries there is a close relationship between financial accounting and taxation systems, while different approaches to the regulation of accounting information are applied, in particular the principle-based IFRS model and the rule-based GAAP model. The generalization of foreign practice made it possible to identify key elements that can be used by Ukrainian enterprises to improve the efficiency of tax planning, ensure transparency of financial reporting, and reduce tax risks. As a result of the research, the necessity of using international experience in the formation of accounting policies of Ukrainian enterprises, taking into account the peculiarities of national legislation and the economic environment, is substantiated. Directions for improving accounting policy are proposed, which will contribute to increasing the efficiency of tax administration, improving the quality of financial information, and strengthening the financial stability of enterprises.

Keywords: accounting policy; tax accounting; financial accounting; International Financial Reporting Standards; GAAP; IFRS; tax planning; tax risks; enterprises.

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації економічних процесів та інтеграції національних господарств у світову економіку питання удосконалення облікової політики як складової системи фінансового контролю та податкового адміністрування набуває особливої ваги для вітчизняних підприємств. Формування облікової політики для цілей оподаткування виступає ключовим елементом управлінської практики, що забезпечує баланс між вимогами законодавства, забезпеченням достовірності фінансової інформації та оптимізацією податкового навантаження. В Україні, де бухгалтерський облік та податковий облік мають спільні точки перетину, але різні цілі, актуалізується проблема адаптації міжнародних підходів і практик до національної правової системи, що обумовлює необхідність теоретичного узагальнення та емпіричного дослідження найбільш ефективних моделей.

Аналіз останніх наукових досліджень. Сучасні дослідження українських науковців, зокрема Цятковської О., Манухіної М.Ю., Тація І.В., Серікової О.М., Леги О.В. та Дмитренка А., спрямовані на аналіз формування облікової політики для цілей оподаткування в умовах національного законодавства та економічних трансформацій. Їхні роботи підкреслюють ключову роль облікової політики у забезпеченні організаційно-інформаційної ефективності підприємств, управлінні податковими та нефінансовими ризиками, а також акцентують увагу на необхідності інтеграції елементів міжнародних стандартів фінансової звітності для підвищення прозорості та достовірності фінансових даних українських компаній.

У зарубіжних дослідженнях, зокрема Khan M.M.H., Valderrama Barragán E.F., Mbonigaba Celestin, Anjay Kumar Mishra, Haller A., Wehrfritz M. та Braga R.N., аналізуються порівняльні підходи GAAP (США) та IFRS (ЄС) і їхній вплив на фінансову звітність, податкову прозорість та податкове планування. Ці роботи охоплюють аспекти адаптації міжнародних стандартів до національних податкових вимог, вплив на вибір облікової політики, можливості оптимізації податкової бази та зниження податкових ризиків, що є важливим для транснаціональних та українських підприємств, що прагнуть підвищити якість фінансової та податкової звітності.

фВиділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Необхідно зазначити, що низка важливих складових загальної

проблеми залишається недослідженою або розкритою фрагментарно. Передусім це стосується узгодження міжнародних підходів до формування облікової політики для податкових цілей з українськими вимогами, включно з процедурно-організаційними аспектами впровадження таких підходів у діяльність суб'єктів господарювання. Також недостатньо проаналізовано практичні наслідки застосування окремих елементів IFRS та GAAP для оптимізації податкової бази та управління податковими ризиками на рівні конкретних українських підприємств різних галузей. Вказані прогалини визначають актуальність подальших досліджень у даному напрямі.

Мета статті полягає у комплексному дослідженні формування облікової політики підприємств для цілей оподаткування на основі аналізу досвіду Європейського Союзу та Сполучених Штатів Америки з метою виявлення ефективних підходів та адаптації міжнародних практик до специфіки діяльності українських підприємств. У статті прагнуть оцінити вплив застосування різних моделей облікової політики на зменшення податкових ризиків, підвищення прозорості фінансової звітності та забезпечення оптимального поєднання вимог національного законодавства та міжнародних стандартів обліку. Дослідження має на меті надати науково обґрунтовані рекомендації щодо удосконалення облікової політики українських підприємств у контексті підвищення ефективності податкового планування та гармонізації з передовими світовими практиками.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний науковий дискурс щодо формування облікової політики для цілей оподаткування охоплює як вітчизняні, так і міжнародні дослідження. Українські вчені, зокрема Цятковська О., у своїх роботах наголошують на ключовій ролі облікової політики у забезпеченні організаційно-інформаційної ефективності підприємств та державних установ, підкреслюючи її вплив на управління нефінансовими активами і податковими ризиками [1, с. 86]. Манухіна М.Ю., Тацій І.В. та Серікова О.М. [2, с. 15]. у своїх публікаціях акцентують увагу на необхідності врахування міжнародних стандартів фінансової звітності при формуванні облікової політики українських компаній, особливо у післякризовий період, зазначаючи, що адаптація елементів IFRS сприяє підвищенню прозорості та достовірності фінансової інформації. Дослідження колективу

дослідників – Лега О. В., Прийдак Т. Б., Яловега Л. В., Єрмолаєва М. В., Сіренко О. В. вказують на прямий зв'язок між формуванням облікової політики та управлінням податковими ризиками [3], а робота Дмитренка А. розкриває теоретичні та методичні аспекти побудови облікової політики з урахуванням сучасних економічних викликів та нормативно-правового регулювання в Україні [4, с. 179].

У зарубіжних публікаціях увага зосереджується на порівнянні міжнародних стандартів обліку та їхньому впливі на податкову звітність. Khan M.M.H. у дослідженні «A Comparative Analysis of GAAP (USA) and IFRS (Europe)» демонструє, що GAAP відзначається правил-орієнтованим підходом із високою деталізацією процедур обліку, тоді як IFRS є принцип-орієнтованим, що забезпечує більшу гнучкість у виборі облікових методів та дозволяє узгоджувати фінансову звітність із економічною суттю операцій [5, с. 26]. Дослідження Valderrama Barragán E.F. та співавторів вказує на глобальні тенденції впровадження IFRS та їхній вплив на податкове планування і прозорість корпоративної звітності, що особливо актуально для транснаціональних компаній [6]. Аналіз Mbonigaba Celestin та Anjay Kumar Mishra демонструє, що відмінності між GAAP і IFRS значно впливають на фінансову звітність і податкову прозорість, водночас підкреслюючи важливість врахування національних податкових вимог при адаптації міжнародних стандартів [7, с. 28]. Дослідження Haller A. та Wehrfritz M. висвітлюють вплив національних традицій GAAP на вибір політики при переході на IFRS, що може змінювати податкові наслідки обліку [8, с. 41]. Результати роботи Braga R.N. демонструють, що впровадження IFRS у низці юрисдикцій суттєво впливає на практики податкового уникнення, водночас сприяючи підвищенню прозорості звітності та зменшенню податкових ризиків [9, с. 408]. Таким чином, сучасні дослідження свідчать про наявність значного потенціалу для адаптації міжнародного досвіду формування облікової політики в українських підприємствах, зокрема у сфері оптимізації податкової бази та забезпечення прозорості фінансової звітності. Поряд із цим, відзначається недостатність практичних досліджень щодо прямого перенесення зарубіжного досвіду з урахуванням національного законодавства та специфіки української економіки, що визначає перспективи подальших наукових досліджень.

Формування облікової політики українських підприємств для цілей оподаткування визначається комплексом факторів, які включають як внутрішні особливості компанії, так і зовнішні нормативні та економічні умови. Галузева приналежність підприємства, сфера його діяльності та форма власності визначають базові орієнтири побудови обліку, впливаючи на вибір методів оцінки запасів, калькулювання собівартості продукції, нарахування амортизації та управління податковими ризиками. Так, специфіка промислових або сільськогосподарських підприємств зумовлює вибір певних методів обліку витрат, які безпосередньо впливають на податкову базу та фінансові результати, тоді як підприємства торгівлі або сфери послуг орієнтовані на методи, що забезпечують точність визначення доходів та витрат відповідно до завершеності операцій.

Організаційно-правова форма, стратегія фінансово-господарського розвитку, рівень свободи дій, наявність матеріальної бази та кваліфікація персоналу безпосередньо впливають на вибір та деталізацію елементів облікової політики, що забезпечує адаптацію підприємства до вимог національного податкового законодавства та міжнародних стандартів фінансової звітності. Система оподаткування та обсяги діяльності визначають структуру податкових розрахунків і формування відповідної звітності, тоді як система матеріальної зацікавленості персоналу та інформаційного забезпечення підприємства визначає оперативність та аналітичність бухгалтерського обліку. Урахування цих факторів дозволяє підприємству формувати облікову політику, яка не лише відповідає внутрішнім потребам управління, але й забезпечує ефективну інтеграцію досвіду міжнародних практик, зокрема США та ЄС, щодо оптимізації податкового навантаження та підвищення прозорості фінансової звітності в умовах українського бізнес-середовища.

Внутрішні фактори формують базові орієнтири облікової політики та визначають адаптацію підприємства до вимог податкового законодавства України і міжнародних стандартів.

Зовнішні фактори та міжнародний досвід визначають напрямок адаптації української облікової політики, сприяючи підвищенню її ефективності для податкового планування та інтеграції до світових фінансових стандартів. Проведений аналіз факторів, що впливають на формування облікової політики підприємств, свідчить про їх комплексний характер

Таблиця 1

Вплив внутрішніх факторів на формування облікової політики українських підприємств

Фактор	Приклад	Висновки щодо впливу на облікову політику
Галузь та вид діяльності	Промисловість, торгівля, сільське господарство, будівництво, послуги	Галузева специфіка визначає вибір методів обліку витрат, оцінки незавершеного виробництва та калькулювання собівартості. Для виробничих підприємств критично важливим є правильний вибір методів обліку запасів та амортизації, тоді як торговельні компанії орієнтовані на методи оцінки доходів і торгової надбавки.
Форма власності та організаційно-правова форма	Приватна, державна, колективна; ТзОВ, ПАТ, ПрАТ, кооператив	Визначає можливості самостійного вибору організації обліку, розподілу функціональних обов'язків та об'єктів облікової політики. Державні підприємства мають обмежену автономію, тоді як приватні – ширші можливості для адаптації до міжнародних стандартів.
Стратегія фінансово-господарського розвитку	Довгострокові інвестиції, зростання прибутку, оптимізація податкових витрат	Стратегія підприємства формує пріоритети в обліковій політиці: наприклад, прагнення зменшити податкове навантаження стимулює застосування прискорених методів амортизації або ЛІФО, а орієнтація на показники прибутку – методів ФІФО та помірною нарахування витрат.
Рівень кваліфікації та матеріальної бази	Освіта та досвід бухгалтерів; забезпечення комп'ютерною технікою	Визначає можливості автоматизації обліку та застосування аналітичних методів, що підвищує точність фінансової і податкової звітності.

Джерело: сформовано автором на основі [1, с. 86; 2, с. 23]

та взаємозв'язок внутрішніх і зовнішніх умов функціонування суб'єктів господарювання. Встановлено, що визначальну роль у формуванні облікової політики відіграють галузева приналежність підприємства, вид діяльності, форма власності, організаційно-правова структура, стратегія фінансово-господарського розвитку, система оподаткування, рівень інформаційного забезпечення та кваліфікація бухгалтерських кадрів. Саме поєднання цих факторів визначає вибір методів оцінки активів і зобов'язань, способів нарахування амортизації, методів обліку витрат і формування фінансового результату, що безпосередньо впливає на величину податкової бази та ефективність податкового планування підприємства.

З метою узагальнення теоретичних підходів до формування системи бухгалтерського обліку та її впливу на оподаткування доцільно здійснити порівняльний аналіз балансової та облікової політики Австрії, Польщі, України, результати якого наведено в табл. 3.

Порівняльний аналіз свідчить, що балансова політика, характерна для практики окремих європейських країн, зокрема Австрії та

Польщі, орієнтована переважно на регулювання фінансових результатів у межах чинного законодавства шляхом використання інструментів оцінки та відображення показників фінансової звітності. Її основною метою є оптимізація фінансових результатів і податкового навантаження підприємства, що досягається через застосування різних варіантів оцінки активів, формування резервів, вибір звітної дати та політику розподілу прибутку.

Натомість облікова політика, яка застосовується в Україні, має більш комплексний характер і охоплює сукупність принципів, методів та процедур організації бухгалтерського обліку, що визначають порядок формування та подання фінансової звітності. На відміну від балансової політики, вона має чітке нормативне регулювання та обов'язкове документальне оформлення у вигляді наказу про облікову політику підприємства. Узагальнення зазначених підходів свідчить, що використання окремих елементів балансової політики, зокрема інструментів оцінки та управління фінансовими результатами, може бути корисним для удосконалення формування облікової політики українських підпри-

Таблиця 2

Вплив зовнішніх факторів та міжнародного досвіду на формування облікової політики українських підприємств

Фактор	Приклад	Висновки щодо впливу на облікову політику
Система оподаткування	Податкові ставки, пільги, звільнення від податків	Впливає на методи обліку витрат, оцінку запасів та амортизації, що безпосередньо визначає податкову базу та фінансові результати.
Рівень економічної автономії	Можливість самостійно приймати рішення щодо цін, партнерів, виходу на ринки	Визначає гнучкість у застосуванні міжнародних стандартів та адаптації облікових методик відповідно до потреб податкового планування.
Досвід США (GAAP)	Правило-орієнтований підхід, детальна регламентація облікових процедур	Сприяє формуванню точних, формалізованих методів обліку, що мінімізують ризики податкових коригувань, особливо в складних операціях.
Досвід ЄС (IFRS)	Принцип-орієнтований підхід, гнучкість у виборі облікових методів	Дозволяє узгоджувати фінансову звітність із економічною суттю операцій, оптимізувати податкову базу та підвищити прозорість фінансової інформації.
Глобальні тенденції	Міжнародні стандарти фінансової звітності, транснаціональні практики	Впровадження елементів IFRS підвищує порівнянність і прозорість звітності, зменшує податкові ризики та стимулює відповідність європейським і світовим практикам.

Джерело: сформовано автором на основі [10; 11]

Таблиця 3

Порівняння балансової і облікової політики

Характеристика	Балансова політика (Австрія, Польща)	Облікова політика (Україна)
Визначення	Обдумане оформлення балансу в рамках існуючих законів при дотриманні загальноприйнятих принципів складання річного звіту	Сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності
Складові	Матеріальна та формальна балансова політика	Методичні, організаційні та технічні аспекти
Мета	Навмисне заниження розміру прибутку, в рамках діючого податкового законодавства з метою зменшення податкового тиску або величини виплати дивідендів акціонерам, що в свою чергу дозволяє розширити розмір резервного капіталу	Визначення основних прийомів, способів та процедур організації і ведення бухгалтерського обліку
Інструменти	Політика вибору звітної дати Політика прибутку Політика інформаційного забезпечення Політика дивідендів Політика оцінки	Форма організації бухгалтерського обліку, методи оцінки запасів, методи нарахування амортизації, робочий план рахунків, інвентаризація тощо
Рівень формування	Формується на рівні конкретного підприємства	Міждержавний, державний, рівень підприємства
Документальне оформлення	Документально не оформлюється	Оформлюється наказом про облікову політику, системою внутрішньої документації

Джерело: сформовано автором на основі [2, с. 20]

ємств у контексті оптимізації податкового навантаження та підвищення ефективності фінансового управління.

Дослідження також показало, що використання міжнародного досвіду формування облікової політики, зокрема підходів, які застосовуються у країнах Європейського Союзу та США, сприяє підвищенню прозорості фінансової звітності та ефективності податкового управління на підприємствах. Правилоорієнтований підхід системи GAAP забезпечує високий рівень деталізації та регламентованості облікових процедур, що сприяє зменшенню податкових ризиків та підвищує точність формування фінансових показників. Водночас принципово орієнтований підхід міжнародних стандартів фінансової звітності (IFRS), який широко використовується в країнах ЄС, забезпечує більшу гнучкість у виборі облікових методів, дозволяючи підприємствам адаптувати облікову політику до економічної сутності господарських операцій та особливостей ринкового середовища.

Урахування зазначених підходів є доцільним для українських підприємств у процесі формування облікової політики для цілей оподаткування, оскільки інтеграція елементів міжнародних стандартів сприятиме підвищенню якості фінансової інформації, забезпеченню її порівнянності з міжнародною практикою та оптимізації податкового навантаження. З огляду на це доцільно рекомендувати українським підприємствам при розробленні облікової політики враховувати галузеві особливості діяльності, використовувати сучасні інформаційні технології обліку, підвищувати рівень професійної підготовки бухгалтерських кадрів, а також поступово інтегрувати кращі практики міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Реалізація таких підходів сприятиме підвищенню ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств, зменшенню податкових ризиків та посиленню їх конкурентоспроможності в умовах інтеграції України у світовий економічний простір.

Дослідження демонструють певну дисперсність підходів до проблеми формування облікової політики в зарубіжних та вітчизняних публікаціях. В українських фахових працях автори концентруються насамперед на нормативно-правовому забезпеченні облікової політики та механізмах її формування в межах чинного законодавства України, що здебільшого розглядається в контексті удосконалення внутрішніх облікових процедур

та їх взаємодії з податковим обліком. Водночас, у зарубіжних публікаціях, зокрема в дослідженнях, присвячених порівняльному аналізу стандартів бухгалтерського обліку США (GAAP) та Європейського Союзу (IFRS), акцентується увага на відмінностях у підходах до вимірювання фінансових результатів, розкриття інформації, а також на наслідках цих підходів для формування податкової бази. Такі публікації підкреслюють роль гнучкості стандартів у забезпеченні податкової прозорості та ефективного податкового планування в міжнародних корпораціях. Проте в наукових працях недостатньо висвітлено прикладних аспектів, які могли б бути безпосередньо застосовані українськими підприємствами з урахуванням національних особливостей правового регулювання та економічного середовища.

Наші дослідження базуються на порівнянні підходів до формування облікової політики, що застосовуються у США та країнах ЄС, та їх можливого використання в українській практиці. У США домінує застосування GAAP, що характеризується високою деталізацією правил щодо оцінки активів і зобов'язань, визначення доходів і витрат, що забезпечує високий рівень формалізації процедур обліку. Проте такий правил-орієнтований підхід може зумовлювати певну жорсткість у виборі облікової політики, що ускладнює застосування окремих методів для оптимізації податкової бази без порушення вимог законодавства. У ЄС більш поширеним є застосування IFRS, який базується на принципах і допускає більшу гнучкість у виборі методів обліку та оцінки. Принцип-орієнтованість IFRS створює передумови для кращого узгодження бухгалтерської та податкової інформації з економічною суттю операцій, що сприяє підвищенню прозорості фінансової звітності та адекватному відображенню податкових зобов'язань.

В практичному аспекті порівняння підходів формування облікової політики для цілей оподаткування доцільно виділити основні відмінності між системами, що представлені в табл. 4.

Далі слід проаналізувати вплив окремих елементів облікової політики на податкові зобов'язання підприємства. Зокрема, оцінка запасів, створення резервів та порядок визнання доходів і витрат мають безпосередній вплив на величину оподаткованого прибутку. В табл. 5 представлено узагальнення основних елементів облікової політики та їх впливу на формування податкової бази.

Таблиця 4

**Порівняння підходів до формування облікової політики в USA (GAAP) та ЄС (IFRS)
щодо податкових цілей**

Критерій порівняння	США (GAAP)	ЄС (IFRS)	Наслідки для податкової політики
Підхід до стандартів	Правил-орієнтований	Принцип-орієнтований	GAAP більш детальний, IFRS більш гнучкий
Визначення оцінок	Встановлені правила	Більше професійних суджень	IFRS допускає адаптацію оцінок до економічної суті
Підхід до резервів	Формальний	Оцінковий	IFRS дає ширші можливості для податкового планування
Вплив на податкову базу	Часткова адаптація	Можливість широкої адаптації	IFRS позитивно впливає на економічну сутність бази

Джерело: сформовано автором на основі [10-11]

Таблиця 5

Вплив вибору окремих елементів облікової політики на податкову базу

Елемент облікової політики	USA (GAAP)	ЄС (IFRS)	Вплив на податкову базу
Метод оцінки запасів	LIFO дозволений	LIFO не дозволений	Відмінний вплив на прибуток і податки
Резерви під зниження активів	Строго регламентовані	Оцінкові за суттю	IFRS більше можливостей для адаптації
Амортизація	Державні норми	Принциповий підхід	IFRS дозволяє економічно обґрунтовані строки
Визнання доходів	Формальні критерії	Принцип базової сутності	Краще узгодження з податковою

Джерело: сформовано автором на основі [5, с. 30]

На основі проведеного аналізу можна констатувати, що міжнародні підходи мають значний потенціал для адаптації в українській практиці. Застосування елементів принцип-орієнтованого підходу IFRS може сприяти підвищенню прозорості фінансової звітності та більш точному відображенню податкових наслідків операцій. Водночас суворість правил GAAP може забезпечувати суворий контроль та зменшення ризиків маніпулювання обліковими даними, що також є важливою складовою податкового адміністрування.

Висновки. У роботі обґрунтовано доцільність інтеграції окремих елементів підходів, що застосовуються у практиці країн Європейського Союзу та США, до процесу формування облікової політики українських підприємств. На відміну від існуючих підходів, запропоновано комплексне врахування внутрішніх організаційно-економічних факторів діяльності підприємства та зовнішніх регуляторних умов при виборі методів обліку, що впливають на формування податкової бази. Це дозволяє

підвищити ефективність податкового планування, забезпечити прозорість фінансової звітності та адаптувати облікову політику до вимог міжнародних стандартів фінансової звітності в умовах інтеграції України до світового економічного простору. Дослідження свідчать про те, що використання досвіду ЄС і США з формування облікової політики для цілей оподаткування є перспективним напрямом для вітчизняних підприємств. Гнучкість принципів IFRS, адаптована до національного законодавства, може сприяти удосконаленню податкового обліку, оптимізації податкової бази та зменшенню податкових ризиків. У той же час інтеграція окремих елементів GAAP може забезпечити чіткість і стандартизованість процедур, що підвищить ступінь довіри до фінансової інформації. Практичне впровадження таких підходів потребує розробки методичних рекомендацій, удосконалення нормативно-правової бази та підвищення кваліфікації фахівців у сфері бухгалтерського і податкового обліку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Цятковська О. Облікова політика, як інструмент управління нефінансовими активами державних установ. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2023. № 3(71). С. 85–91. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-71-85-91>
2. Манухіна М.Ю., Тацій І.В., Серікова О.М. Вплив міжнародних стандартів фінансової звітності на облікову політику компаній у післякризовий період. *Вісник Східноукраїнського національного університету*. 2025. № 292. С. 15–24. <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2025-292-6-15-24>
3. Лега О. В., Прийдак Т. Б., Яловега Л. В., Єрмолаєва М. В., Сіренко О. В. Облікова політика та податкові ризики: сучасні рішення для бізнесу. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 9. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15031740>
4. Дмитренко А. В. Облікова політика як ключовий інструмент досягнення фінансової успішності та стійкості суб'єкта господарювання. *Економіка і регіон*. 2024. № 4(95). С. 178–188. [https://doi.org/10.26906/EiR.2024.4\(95\).3624](https://doi.org/10.26906/EiR.2024.4(95).3624)
5. Khan, M. H. A comparative analysis of GAAP (USA) and IFRS (Europe): evaluating the need global accounting standards (gas). *The Journal of Contemporary Issues in Business and Government*, 2025. vol. 31(2), pp. 23–35. Retrieved from <https://cibgp.com/au/index.php/1323-6903/article/view/2867>
6. Valderrama Barragán E.F. et al. Analysis of the impact of International Financial Reporting Standards on taxation: Global trends and challenges. *Int. J. Innovative Res. Sci. Studies*. 2025. Vol. 8, No. 3. <https://doi.org/10.53894/ijirss.v8i3.7531>
7. Mbonigaba C., Mishra A. K. IFRS vs. GAAP: How Differences in Accounting Standards Impact Financial Reporting, Cross-Border Investments, and Multinational Decision-Making. *Journal of Advanced Research in Operational and Marketing Management*. 2025. Vol. 8, Iss. 1. pp. 26–42. <https://doi.org/10.24321/2582.5399.202503>
8. Haller A., Wehrfritz M. The impact of national GAAP and accounting traditions on IFRS policy selection: Evidence from Germany and the UK. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*. 2013. Vol. 22, Iss. 1. pp. 39–56. <https://doi.org/10.1016/j.intaccudtax.2013.02.003>
9. Braga R. N. Effects of IFRS adoption on tax avoidance. *Revista Contabilidade & Finanças = Accounting & Taxation*. 2017. Vol. 28, No. 75, pp. 407–424. <https://doi.org/10.1590/1808-057x201704680>
10. IAS 8 «Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors». URL: <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/ias-8-accounting-policies-changes-in-accounting-estimates-and-errors/> (дата звернення 10.03.2026).
11. FASB Accounting Standards Codification (US GAAP). URL: <https://asc.fasb.org/> (дата звернення 12.03.2026).

REFERENCES:

1. Tsiatkovska O. (2023) Oblikova polityka, yak instrument upravlinnia nefinansovymy aktyvamy derzhavnykh ustanov [Accounting Policy as a Tool for Managing Non-Financial Assets of Public Institutions]. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK»*, vol. 3 (71), pp. 85–91. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-71-85-91>
2. Manukhina M.Iu., Tatsii I.V., Serikova O.M. (2025) Vplyv mizhnarodnykh standartiv finansovoi zvitnosti na oblikovu polityku kompanii u pisliakryzovyi period [The Impact of International Financial Reporting Standards on Companies' Accounting Policies in the Post-Crisis Period]. *Visnyk Skhidnoukrainskoho natsionalnoho universytetu*, vol. 292, pp. 15–24. <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2025-292-6-15-24>
3. Leha O. V., Pryidak T. B., Yaloveha L. V., Yermolaieva M. V., Sirenko O. V. (2025) Oblikova polityka ta podatkovyi ryzyky: suchasni rishennia dlia biznesu [Accounting Policy and Tax Risks: Modern Solutions for Business]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk*. vol. 9. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15031740>
4. Dmytrenko A. V. (2024) Oblikova polityka yak kliuchovyi instrument dosiahnennia finansovoi uspishnosti ta stiiikosti subiekta hospodariuvannia [Accounting Policy as a Key Instrument for Achieving the Financial Success and Stability of a Business Entity]. *Ekonomika i rehion*, vol. 4 (95), pp. 178–188. [https://doi.org/10.26906/EiR.2024.4\(95\).3624](https://doi.org/10.26906/EiR.2024.4(95).3624)
5. Khan, M. H. (2025) A comparative analysis of GAAP (USA) and IFRS (Europe): evaluating the need global accounting standards (gas). *The Journal of Contemporary Issues in Business and Government*, vol. 31(2), pp. 23–35. <https://cibgp.com/au/index.php/1323-6903/article/view/2867>
6. Valderrama Barragán E.F. et al. (2025) Analysis of the impact of International Financial Reporting Standards on taxation: Global trends and challenges. *Int. J. Innovative Res. Sci. Studies*, vol. 8, No. 3. <https://doi.org/10.53894/ijirss.v8i3.7531>

7. Mbonigaba C., Mishra A. K. (2025) IFRS vs. GAAP: How Differences in Accounting Standards Impact Financial Reporting, Cross-Border Investments, and Multinational Decision-Making. *Journal of Advanced Research in Operational and Marketing Management*, vol. 8, Iss. 1, pp. 26–42. <https://doi.org/10.24321/2582.5399.202503>

8. Haller A., Wehrfritz M. (2013) The impact of national GAAP and accounting traditions on IFRS policy selection: Evidence from Germany and the UK. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, vol. 22, Iss. 1, pp. 39–56. <https://doi.org/10.1016/j.intaccaudtax.2013.02.003>

9. Braga R. N. (2017) Effects of IFRS adoption on tax avoidance. *Revista Contabilidade & Finanças = Accounting & Taxation*, vol. 28, No. 75, pp. 407–424. <https://doi.org/10.1590/1808-057x201704680>

10. IAS 8 «Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors». Available at: <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/ias-8-accounting-policies-changes-in-accounting-estimates-and-errors/> (accessed 10 March).

11. FASB Accounting Standards Codification (US GAAP). Available at: <https://asc.fasb.org/> (accessed 12 March).

Дата надходження статті: 12.03.2026

Дата прийняття статті: 30.03.2026

Дата публікації статті: 03.04.2026